

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CÔNG TÁC DÂN VẬN TRONG QUẢN LÝ CÔNG CHỨC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH

ThS. ĐẶNG THỊ MAI HƯƠNG*

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng cũng như xây dựng đất nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta luôn xác định công tác dân vận (CTDV) là nhiệm vụ có ý nghĩa chiến lược, là điều kiện quan trọng bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng, củng cố và tăng cường mối quan hệ giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân.

Trong giai đoạn hiện nay, công tác quản lý đội ngũ công chức nhằm đáp ứng yêu cầu cải cách hành chính (CCHC), nâng cao hiệu quả hoạt động của bộ máy nhà nước đang là vấn đề cấp bách đặt ra đối với Đảng và Nhà nước ta. Tuy nhiên, để bảo đảm thực hiện mục tiêu quản lý công chức, chúng ta cần triển khai nhiều giải pháp đồng bộ mà một trong những vấn đề quan trọng có tính chất nền tảng là giáo dục tư tưởng, đạo đức, vận động để công chức nâng cao vai trò, trách nhiệm, hiệu quả trong thực hiện nhiệm vụ theo tinh thần CCHC. Và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về CTDV trong quản lý công chức là một trong những giải pháp mang tính cốt lõi.

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về CTDV

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Dân vận là vận động tất cả lực lượng của mỗi một người dân không để sót một người dân nào, góp thành lực lượng toàn dân để thực hành những công việc nên làm, những công việc Chính phủ và đoàn thể đã giao cho. Dân vận không thể chỉ dùng báo chương, sách vở, mít tinh, khẩu hiệu, truyền đơn, chỉ thị mà đủ. Trước nhất là phải tìm mọi cách giải thích cho mỗi một người dân hiểu rõ ràng: việc đó là lợi ích cho họ và nhiệm vụ của họ, họ phải hăng hái làm cho kỳ được. Điểm thứ hai là bất cứ việc gì đều phải bàn bạc với dân, hỏi ý kiến và kinh nghiệm của dân, cùng với dân đặt kế hoạch cho thiết thực với hoàn cảnh địa phương, rồi động viên và tổ chức toàn dân ra thi hành. Trong lúc thi hành phải theo dõi, giúp đỡ, đôn đốc, khuyến khích dân. Khi thi hành xong phải cùng với dân kiểm thảo lại công việc, rút kinh nghiệm, phê bình, khen thưởng”¹.

* Trường Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức - Bộ Nội vụ

Một vấn đề quan trọng của CTDV được Người chỉ ra khi Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành đảng cầm quyền là: “Tất cả cán bộ chính quyền, tất cả cán bộ đoàn thể và tất cả hội viên của các tổ chức nhân dân (Liên Việt, Việt Minh, v.v.) đều phải phụ trách dân vận”². Điều này có nghĩa là toàn thể hệ thống, tổ chức bộ máy, cán bộ, đảng viên, viên chức của cả hệ thống chính trị đều phải phụ trách dân vận. Trong tác phẩm *Dân vận* (ra đời ngày 15/10/1949 - khi cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp bước vào giai đoạn gay go, quyết liệt nhất), Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rõ, nhiệm vụ cực kỳ trọng yếu của cả hệ thống chính trị là CTDV, mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam đều do dân vận khéo mà có, và yếu tố quan trọng hàng đầu của CTDV là vai trò của cán bộ chính quyền, đây là lực lượng chủ yếu thực hiện CTDV. Suy ngẫm sâu sắc về vấn đề này, chúng ta thấy tính chất nhân dân đậm nét trong tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng *Nhà nước của dân, do dân và vì dân*.

Ngay sau khi giành được chính quyền trong toàn quốc, thành lập Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ cộng hoà và bắt tay vào kháng chiến, kiến quốc, Người khẳng định: Chính phủ là công bộc của dân, cán bộ, đảng viên là đầy tớ của dân. Các công việc của Chính phủ đều phải nhằm vào mục đích duy nhất là mưu cầu tự do hạnh phúc cho mọi người. Cho nên Chính phủ nhân dân bao giờ cũng phải đặt quyền lợi của dân lên trên hết thảy. Việc gì có lợi cho dân thì làm. Việc gì có hại cho dân thì phải tránh.

Tư tưởng lớn bao trùm và xuyên suốt của Hồ Chí Minh về CTDV chính là:

“Bao nhiêu lợi ích đều vì dân.

Bao nhiêu quyền hạn đều của dân.

Công việc đổi mới, xây dựng là trách nhiệm của dân.

Sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc là công việc của dân.

Chính quyền từ xã đến Chính phủ trung ương do dân cử ra.

Đoàn thể từ Trung ương đến xã do dân tổ chức nên.

Nói tóm lại, quyền hành và lực lượng đều ở nơi dân”³.

Đây thật sự là cẩm nang cho Đảng và Nhà nước ta trong tiến trình lãnh đạo, tổ chức toàn dân tiến hành sự nghiệp đổi mới và công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước hiện nay.

Người cũng chỉ rõ cách làm CTDV: “Những người phụ trách dân vận cần phải óc nghĩ, mắt trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm. Chứ không phải chỉ nói suông, chỉ ngồi viết mệnh lệnh. Họ phải thật thà nhúng tay vào việc. Khuyết điểm to ở nhiều nơi là xem khinh việc dân vận. Cử ra một ban hoặc vài người, mà thường cử những cán bộ kém rồi bỏ mặc họ. Vận được thì tốt, vận không được cũng mặc. Những cán bộ khác không trông nom, giúp đỡ, tự cho mình không có trách nhiệm dân vận. Đó là sai lầm rất to, rất có hại. Lực lượng của dân rất to. Việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công”⁴.

Theo Người, muốn làm CTDV khéo, cán bộ phải thật sự yêu dân,

kính dân, thương dân và hiểu dân, phải biết vận động nhân dân làm tốt những việc có lợi cho cách mạng, cho đất nước, để đem tài dân, sức dân, của dân mà làm lợi cho dân. Người cho rằng, Đảng phải chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ của hệ thống chính trị thấm nhuần lý tưởng chính trị vì dân thì làm CTDV mới thật sự có hiệu quả.

Trước hết, mỗi cán bộ, đảng viên phải thường xuyên rèn luyện đạo đức, suốt đời phấn đấu vì lợi ích của dân, của nước, vừa là người lãnh đạo, vừa là đầy tớ thật trung thành của dân. Đảng phải xây dựng đường lối cách mạng đúng đắn, xây dựng các chính sách và cách thức lãnh đạo phù hợp, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên gương mẫu, được lòng dân, cùng sướng khổ với dân. Nhân dân phải thực sự tham gia vào quá trình CCHC thì hiệu quả hoạt động của bộ máy nhà nước mới được bảo đảm.

Luôn quan tâm đến vai trò của nhân dân trong đổi mới và xây dựng đất nước, Người căn dặn Đảng ta, trong cuộc chiến đấu khổng lồ chống lại những hư hỏng, nghèo nàn, lạc hậu để xây dựng những cái mới mẻ, tốt tươi thì phải dựa vào nhân dân, giáo dục và tổ chức toàn dân. Làm những việc đó chính là để nhân dân tự giác thực hiện trách nhiệm của mình, có những đóng góp nhiều nhất vào quá trình CCHC và đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

2. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về CTDV trong quản lý công chức, đáp ứng yêu cầu CCHC

Chương trình tổng thể CCHC nhà nước giai đoạn 2011 - 2020 đã xác định: xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên

chức..., tạo động lực thực sự để cán bộ, công chức, viên chức thực thi công vụ có chất lượng và hiệu quả. Nghị quyết Trung ương 3 khoá VIII cũng khẳng định: Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức có phẩm chất và năng lực là yếu tố quyết định chất lượng của bộ máy nhà nước.

Để thực hiện được các yêu cầu, nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước đề ra, vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về CTDV trong quản lý công chức là một giải pháp cốt lõi, giúp nâng cao nhận thức, tư tưởng, phẩm chất và năng lực của đội ngũ công chức. Khi những cán bộ lãnh đạo luôn gần gũi, quan tâm, động viên đội ngũ công chức thì họ sẽ hăng hái phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Muốn vận dụng sáng tạo, linh hoạt tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về CTDV trong quản lý công chức, cần chú ý một số nội dung sau:

Một là, tăng cường tuyên truyền, phổ biến, giáo dục, bồi dưỡng, nâng cao nhận thức của đội ngũ công chức trong thực thi công vụ, đáp ứng yêu cầu CCHC. Cán bộ lãnh đạo phải giải thích, hướng dẫn để mỗi CBCC hiểu được tầm quan trọng về chức năng, nhiệm vụ của mình, xác định rõ trách nhiệm trong việc phục vụ nhân dân. Đồng thời, thường xuyên tổ chức các buổi tập huấn, các buổi nói chuyện chuyên đề, nghiên cứu khảo sát tìm hiểu các cá nhân, tổ chức tiêu biểu, tiên tiến trong công tác quản lý, nâng cao chất lượng, hiệu quả công việc. Kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của đội ngũ công chức để động viên, khuyến khích họ hoàn thành xuất sắc chức trách, nhiệm vụ được giao.

Hai là, thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở. Các công việc liên quan đến hoạt động của cơ quan, đơn vị, của Nhà nước, của Đảng... cần được đem ra bàn bạc, lấy ý kiến của đội ngũ công chức. Khi đội ngũ công chức tham gia trực tiếp vào quá trình xây dựng mục tiêu hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị, khi họ chính là người chủ động và hăng hái triển khai kế hoạch mà mình đặt ra thì sẽ phát huy được sức mạnh của tập thể.

Ba là, xây dựng cơ chế và tổ chức thực hiện có hiệu quả việc quản lý đội ngũ công chức. Theo đó, cán bộ lãnh đạo phải chú trọng theo dõi, giúp đỡ, đôn đốc, kiểm tra quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ, quá trình thực thi công vụ của đội ngũ công chức, nhất là những công chức thực hiện nhiệm vụ CCHC, trực tiếp tiếp xúc với nhân dân. Đồng thời, xây dựng cơ chế đánh giá, khen thưởng, kỷ luật rõ ràng, công khai, minh bạch. Người thực hiện công tác quản lý công chức phải thực sự công tâm, biết vì quyền lợi tập thể, biết hướng dẫn, động viên, đôn đốc công chức thực hiện chức trách nhiệm vụ, có đánh giá, nhận xét, khen thưởng, phê bình công chức một cách khách quan.

Bốn là, nâng cao chất lượng đội ngũ làm công tác quản lý công chức. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, người làm CTDV phải thật sự “óc nghĩ, mắt trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm”⁵ thì mới làm tốt được CTDV. Như vậy, đội ngũ làm công tác quản lý công chức phải thực sự là những người làm CTDV khéo. Chất lượng đội ngũ làm công tác quản lý công chức phụ thuộc vào các yếu tố cơ bản: phẩm chất chính trị, năng

lực (năng lực nhận thức và năng lực hành động), trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và hiểu biết về CCHC. Vì vậy, cần thường xuyên tổ chức các khoá đào tạo, bồi dưỡng nâng cao nhận thức, kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ làm công tác quản lý công chức. Người làm công tác quản lý công chức (người lãnh đạo, quản lý) phải biết khơi gợi nhu cầu được thể hiện, được cống hiến của đội ngũ công chức (có cơ chế và chính sách phát hiện, tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, trọng dụng những người có đức, có tài).

Năm là, tạo động lực để đội ngũ công chức yên tâm cống hiến, thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao, hăng hái tham gia vào quá trình CCHC. Chú trọng việc khuyến khích, động viên bằng các chế độ đãi ngộ hợp lý, tạo điều kiện để đội ngũ công chức được thể hiện, được cống hiến trong công cuộc CCHC.

Như vậy, nhận thức đầy đủ và sâu sắc tư tưởng Hồ Chí Minh về CTDV, trên cơ sở đó, vận dụng có hiệu quả, sáng tạo trong quản lý công chức nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức..., tạo động lực thực sự để công chức thực thi công vụ có chất lượng và hiệu quả là vấn đề có ý nghĩa cả về mặt lý luận và thực tiễn trong tình hình hiện nay. Làm tốt CTDV trong quản lý công chức là giải pháp quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả CCHC giai đoạn 2011 - 2020□

Chú thích:

1. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 5*. H. NXB Chính trị quốc gia, 2000, tr. 1979 - 1980.
- 2, 3, 4, 5. *Sđđ*, tr. 1980, 1979, 1979, 1979.